

**Stanisław Koziej**

**STRATEGICZNE DYLEMATY  
BEZPIECZEŃSTWA  
MIĘDZYNARODOWEGO**

# Ewolucja środowiska bezpieczeństwa

- **Zimna wojna** XX wieku: do lat 90. XX wieku (bezpieczeństwo przez nuklearną równowagę sił i traktaty)
- **Okres pozimnowojenny** przełomu XX i XXI wieku (próba budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa)
- **Nowa zimna wojna** między Rosją a Zachodem (od 2014 roku, od agresji Rosji na Ukrainę i aneksji Krymu pogłębionej wielkoskalową agresją w 2022 roku; wsparcie Ukrainy przez Zachód – proxy war)
- **Czy nowy koncert mocarstw?:** nowa polityka amerykańska D. Trumpa i pogłębianie kryzysu – polityka transakcyjna (interesy bez zasad – Rosja, Ukraina, Wenezuela, Grenlandia...)
- **SYNTEZA ZMIAN:** od polityki opartej na prawie i zasadach do polityki siły

# **Rywalizacja wielkomocarstwowa: USA – Chiny – Rosja**

- **USA – Chiny:** konflikt hegemoniczny, „pułapka Tukidydesa”, niepewna przyszłość – ryzyko wojny (Tajwan, Morze Południowochińskie) lub uzgodnienia strefy wpływów
- **Rosja – Chiny** – wspólne interesy budowy świata wielobiegunowego. USA: wspólny wróg. Ostrożne partnerstwo: tak, ale...
- **USA – Rosja:** od próby kooperacji w okresie pozimnowojennym (RESET), przez neozimnowojenną konfrontację do... transakcji interesów i... stref wpływów?

# Rola organizacji międzynarodowych

- **ONZ** – Karta Narodów Zjednoczonych jako nieformalna Konstytucja świata, Rada Bezpieczeństwa i prawo weta stałych członków, potrzeba reformy
- **OBWE** – sparaliżowana w sprawach bezpieczeństwa
- **NATO** – powrót „do korzeni” od 2014 r.; teraz kryzys, między młotem rosyjskich zagrożeń a kowadłem nowej polityki amerykańskiej; potrzeba ratowania sojuszu w jego dotychczasowej funkcji odstraszania przez jego europeizację; ryzyko paraliżu
- **UE** – wzmacnianie zdolności obronnych (budżety narodowe, SAFE, przemysł obronny...); relacje z NATO (provider – user); konieczność przygotowywania się do tworzenia Europejskiej Unii Obronnej

# Polskie wyzwania

- **Rozwijać własne zdolności**
- **Uniknąć osamotnienia i peryferyzacji w Europie**
- **Ratować NATO:** europeizacja i więzi transatlantyckie
- **Integrować UE:** ryzyko UE dwóch prędkości, ale w razie konieczności być w integrującej się części
- **Myśleć zawczasu o ewentualnej konieczności alternatywnego systemu bezpieczeństwa europejskiego opartego na sojuszu chętnych**
- **Potrzeba ponadpartyjnego i strategicznego podejścia do spraw bezpieczeństwa**

**Dziękuję**